

Izlov in prenos osebkov močvirske sklednice (*Emys orbicularis*) z območja zbirnega centra Barje

končno poročilo

CKFF
CENTER ZA KARTOGRAFIJO
FAVNE IN FLORE

Miklavž na Dravskem polju
junij 2023

Izlov in prenos osebkov močvirske sklednice (*Emys orbicularis*) z območja zbirnega centra Barje

končno poročilo

Izvajalec: Center za kartografijo favne in flore
Antoličičeva 1
SI-2204 Miklavž na Dravskem polju

Vodja projekta: Marijan Govedič, univ. dipl. biol.

Naročnik: Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje
Podpeška cesta 380
SI-1357 Notranje Gorice

Številka pogodbe: 430-015/2022-6

Datum:
30. 6. 2023

Center za kartografijo favne in flore

Direktor
Marijan Govedič, univ. dipl. biol.

SEZNAM DELOVNE SKUPINE

Center za kartografijo favne in flore Antoličičeva 1, SI-2204 Miklavž na Dravskem polju

Marijan Govedič, univ. dipl. biol. – terensko delo, organizacija, poročilo

Kaja Vukotić, dipl. varst. biol. – terensko delo

Tadeja Smolej, mag.ekol.biod., mag.prof.biol. – terensko delo

Priporočen način citiranja:

Govedič, M., K. Vukotić & T. Smolej, 2023. Izlov in prenos osebkov močvirske sklednice (*Emys orbicularis*) z območja zbirnega centra Barje. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 6 str. [Naročnik: Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, Notranje Gorice].

KAZALO

1. UVOD.....	4
2. METODE DELA	4
3. REZULTATI IN DISKUSIJA	5
5. LITERATURA.....	6

1. UVOD

V javnem naročilu je naročnik vnaprej jasno definiral obseg projektne naloge. Predvidena je bila lokacija izlova ter število terenskih dni.

2. METODE DELA

Močvirske sklednice smo odlavljali z vršami. Vrša je vodna past, ki je zgrajena iz žičnatega ogrodja oblečenega v mrežo. Ob straneh ima vhod, ki je oblikovan tako, da želva, ki pride v vršo, ne najde izhoda iz nje. Kot vabo smo uporabili kombinacijo govejih ali svinjskih jeter in rib. Uporabili smo več tipov vrš, ki so bile razporejene po celotnem obsegu zbiralnika. Vrše smo namestili tako, da je vsaj ena tretjina vrše gledala nad gladino, kar je ujetim želvam omogočilo dostop do zraka. Vrše smo privezali in pričvrstili tako, da se ob premikih zaradi ujetih živali, le-te niso nikoli popolnoma potopile. V vsako vršo smo namestili tudi plastificirano obvestilo o poteku izlova in telefonsko številko za ostale informacije. Vsako vršo smo pregledali enkrat dnevno, tako da nobena žival ni bila ujeta več kot 24 ur. Lov z vršami smo opravljali 5 dni skupaj. Kadar se je po močnejšem deževju bistveno dvignila gladina vode, smo vrše prestavili na višji nivo glede na gladino.

Močvirske sklednice smo lovili v zbiralniku vode v JV delu deponije odpadkov Barje (D96/TM: 459833 E, 97866 N). Ob vsakem lovu je bilo nastavljenih pet vrš. Pred praznjenjem vrš smo z daljnogledom pregledali tudi brežin z namenom potrditve želv. Drugi zbiralniki vod so za preživetje želv, ki v njih padejo neprimerni. V njih želv nismo opazili. Prav tako pa je v njih izlov želv z vršami neizvedljiv.

Slika 1: Zbiralnik vode v JV delu deponije odpadkov Barje.

Terensko delo je bilo opravljeno na podlagi dovoljenja Agencije RS za okolje Ministrstva za okolje in prostor RS za ujetje in vznemirjanje in začasen odvzem iz narave živih osebkov plazilcev (Reptilia) (št. dovoljenja: 35601-32/2010-6).

Vse osebke smo označili s piljenjem marginalnih lusk, ki je najbolj trajna in zanesljiva metoda označevanja želv. Individualna označitev osebkov nam omogoča spremljanje premikov in ponovno zaznavo istih osebkov. Take oznake so obstojne tudi več let. Za označene osebke ni obstajala nobena možnost poškodbe ali infekcije, ker smo s piljenjem odstranili samo nekaj roževine. Enaka metoda je v Sloveniji že bila uporabljena v ribnikih v Dragi (Vamberger 2008) ter v letu 2008 na območju Ljubljanskega barja (Govedič in sod. 2009, Vamberger in sod. 2017).

3. REZULTATI IN DISKUSIJA

Skupaj smo opravili 30 terenskih dni.

V letu 2022 smo spomladi opravili pet terenskih dni (23.5.-27.5.2022). Po tem datumu so bazene spraznili in odstranili mulj. Ob poletnih ogledih sklednic nismo več opazili zato smo odlov nadaljevali jeseni in opravili dodatnih pet terenskih dni (12.9.-16.9.2022). Skupaj smo v letu 2022 opravili 10 terenskih dni od planiranih 20.

V letu 2023 smo izlavljali 20 dni od planiranih 10 in nadomestili 10 dni iz leta 2022. Želve smo izlavljali v obdobjih 8.5.2023-12.5.2023, 15.5.-19.5.2023, 29.5.-2.6.2023 ter od 26.6.-30.6.2023.

Skupaj smo odlovili 14 močvirskih sklednic pri čemer je bil eden od samcev ujet dvakrat. Tujerodnih vrst želv nismo opazili ali ujeli.

Tabela 1: Ulov močvirskih sklednic na deponiji Barje.

datum	ulov
24.5.2022	4 samci
25.5.2022	1 samec, 2 samice, 1 subadult
10.5.2023	1 subadult
16.5.2023	1 samica
27.6.2023	1 subadult
28.6.2023	1 subadult, 1 samec
30.6.2023	1 samica

Po dogovoru so bile vse močvirske sklednice predane Krajinskemu parku Ljubljansko barje, kjer so jih izmerili, fotografirali in izpustili v novo mlako JZ od deponije odpadkov Barje (D96/TM 458767, 96902).

Na Ljubljanskem barju so bile v zadnjih 20 letih v različnih projektih nekatere močvirske sklednice tudi označene. 24.5.2022 je bil ujet samec, ki je bil označen 3.7.2009 v Osrednjem delu območja mlak v gozdu Zgornji log 840 m JJZ tovarne Plutal. Zračna razdalja do zadrževalnika na deponiji je 1,6 km. Samec, ki je bil odlovljen 24.5.2022 in prenesen v novo mlako, je bil 28.6.2023

ponovno ujet na deponiji. Zračna razdalja do nove mlake je 1,5 km. Najmanjša ulovljena želva je bila dve leti star mladič 10.5.2023. Zato lahko upravičeno sklepamo, da močvirske sklednice na območje deponije stalno prihajajo, v bližini pa verjetno tudi ležejo jajca.

Slika 2: Ena od ujetih želv na deponiji (foto T. Smolej)

5. LITERATURA

- Vamberger, M., 2008. Pojavljanje močvirske sklednice (*Emys orbicularis*) v ribnikih Drage pri Igu. Diplomsko delo. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 88 str.
- Govedič, M., M. Vamberger, M. Sopotnik, M. Cipot, A. Lešnik, A. Šalamun & K. Pobljšaj, 2009. Inventarizacija močvirske sklednice, hribskega urha in velikega pupka na Ljubljanskem barju (končno poročilo raziskovalnega projekta št. 1/08). Naročnik: Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Služba za razvojne projekte in investicije. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 62 str.
- Vamberger, M., G. Lipovšek, A. Šalamun, M. Cipot, U. Fritz & M. Govedič, 2017. Distribution and population size of the European pond turtle *Emys orbicularis* in Ljubljansko barje, Slovenia. *Vertebrate Zoology*, Senckenberg 67(2): 223–229.